

लोक सेवा आयोग
नेपाल विविध सेवा, राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी, प्रमुख महिला विकास अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।

भाग १ - लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क : २००

भाग २ - अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अङ्क भार	समय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	विषयगत-तर्कयुक्त समस्यामूलक	५	५ प्रश्न × १५ अङ्क = ७५ अङ्क	३ घण्टा	१००	४०
		विषयगत-समस्या समाधान	१	१ प्रश्न × २५ अङ्क = २५ अङ्क			
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	विषयगत-तर्कयुक्त समस्यामूलक	५	५ प्रश्न × १५ अङ्क = ७५ अङ्क	३ घण्टा	१००	४०
		विषयगत-समस्या समाधान	१	१ प्रश्न × २५ अङ्क = २५ अङ्क			

द्रष्टव्य :

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- यथासम्भव प्रश्नहरु नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छ । समस्या समाधान माथि उल्लेख गरिएको पाठ्यक्रमको कुनै पनि विषयबाट सोध्न सकिनेछ ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरु तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधनभई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्भन्नु पर्दछ ।
- भाग १ को लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र भाग २ को अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति : २०७१/१०/२८ गते देखि ।

लोक सेवा आयोग
नेपाल विविध सेवा, राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी, प्रमुख महिला विकास अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :- प्रशासन र व्यवस्थापन

१. राज्य र सरकार
  - १.१ नेपालमा संवैधानिक विकास र वर्तमान संविधान
  - १.२ व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
  - १.३ राज्यको पुर्नसंरचना
  - १.४ राज्य र नागरिकता
  - १.५ लोकतन्त्र र समावेशीकरण
  - १.६ कानुनी राज्य र मानव अधिकार
  - १.७ सूचनाको हक, पारदर्शिता र सार्वजनिक निकायको उत्तरदायित्व
  - १.८ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
  - १.९ केन्द्रीय र स्थानीय सरकार: संरचना र संगठन
  - १.१० सामाजिक न्याय एवं सामाजिक सुरक्षा
२. सार्वजनिक प्रशासनका मूलभूत पक्षहरु
  - २.१ संगठनात्मक स्वरुप र कार्यविधि
  - २.२ सार्वजनिक नीति - निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन
  - २.३ मानव संशाधन व्यवस्थापन र यसका विविध पक्षहरु (प्राप्ति, उपयोग, विकास, संभार र अवकाश)
  - २.४ लोक सेवा आयोगको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि र कर्मचारी प्रशासनमा यसको भूमिका
  - २.५ आरक्षण र सकारात्मक विभेद
  - २.६ सार्वजनिक सेवा प्रवाह
  - २.७ प्रतिवद्ध, तटस्थ एवं जनमुखी निजामती सेवा
  - २.८ सुशासनको अवधारणा र आधारभूत तत्वहरु तथा सुशासनको सन्दर्भमा सार्वजनिक प्रशासनको भूमिका
  - २.९ सार्वजनिक प्रशासनमा आर्थिक प्रशासनको महत्व
  - २.१० बजेट तर्जुमा र नियन्त्रण
३. व्यवस्थापन
  - ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा एवं सिद्धान्तहरु
  - ३.२ व्यवस्थापनमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा, निर्णय प्रक्रिया र नियन्त्रणको महत्व
  - ३.३ तनाव व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, संकट/विपद् व्यवस्थापन
  - ३.४ वार्ता तथा सम्झौता गर्ने सीपहरु
  - ३.५ श्रमिक संगठन र सामूहिक सौदावादी
४. विकास प्रशासन र विकासका समसामयिक पक्षहरु
  - ४.१ विकास प्रशासनको सिद्धान्त, नेपालमा विकास प्रशासनको अभ्यास, चुनौती तथा अवसरहरु
  - ४.२ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन एवं मूल्यांकन प्रक्रिया
  - ४.३ परियोजना चक्र
  - ४.४ योजनाबद्ध विकास

लोक सेवा आयोग

नेपाल विविध सेवा, राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी, प्रमुख महिला विकास अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.५ दिगो विकास र पर्यावरण
  - ४.६ विकासमा जनसहभागिता, विश्वव्यापीकरण र स्थानीयकरण
  - ४.७ गरिबी र महिला
  - ४.१० संघियता, विकेन्द्रीकरण र स्थानीय स्वायत्त शासन
  - ४.११ राष्ट्रिय विकासमा गैरसरकारी क्षेत्र तथा दातृ निकायहरुको भूमिका
- ५ नेपाली समाज र यसको बनोट
- ५.१ बहुल समाज र यसका विशेषताहरु
  - ५.२ राष्ट्रिय एकता र अक्षुण्णता (अवधारणा र आधारहरु)
  - ५.३ महिला, आदिवासी, जनजाती, मधेशी, दलित, अपाङ्ग, एवं सामाजिक तथा आर्थिक दृष्टिकोणले पछाडि परेका जात/जाति/वर्ग/समुदायहरुको विद्यमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरु, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरु

समाप्त